

Hallituksen toimintakertomus 2014

VUODEN 2014 YHTEENVETO

Vuosi 2014 oli Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (Mela) 45. toimintavuosi. Lomituspalvelulain voimaantulosta tuli kuluneeksi 40 vuotta.

Vuoden aikana oli valmisteilla monia merkittäviä sosiaaliturvaa koskevia uudistuksia, joilla on vaikutusta myös Melan asiakaskuntaan. Mela antoi asiantuntijapanoksensa MATA-tapaturmavakuuttamista, eläkevakuuttamista, luopumistukea ja lomitusta koskevien lainsäädäntöuudistusten valmisteluun.

Asiakastyytyväisyys säilyi edelleen hyvällä tasolla, vaikka asiakaspalvelun parantamisen näkökulmasta tärkeät kehitys- ja lainsäädäntöhankkeet kuormittivat hakemuskäsittelyä. Käsittelyaikatavoitteita ei täysin saavutettu.

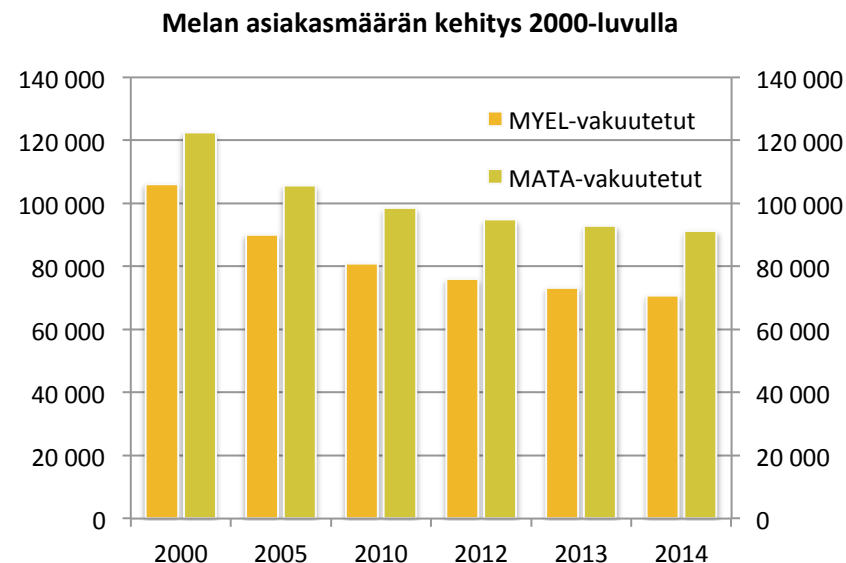
Liikekulut alittivat edellisen vuoden toteuman. Tietohallinnon kustannukset ovat alentuneet muun muassa kilpailutushyödyn kautta, mutta myös siitä syystä, että strategian mukaisessa kehittämisäikataulussa ei kaikilta osin edetty suunnitellusti. Vuoden aikana panostettiin uusien it-sovellusten määrittelytyöhön ja jo käytössä olevien järjestelmien käytettävyyden parantamiseen. Samanaikaisesti kehitettiin käsittelyprosesseja toiminnan tehokkuuden parantamiseksi. Henkilöstön määrä väheni hieman.

Asiakaslähtöisyyden korostamiseksi, toiminnan ketteryuden lisäämiseksi sekä henkilöstön motivaation ja työviihtyvyyden varmistamiseksi määriteltiin yhdessä henkilöstön kanssa Melan HR-strategia.

Toimintavuoden aikana Melaan saapui 57 198 vakuutus- tai etuushakemusta. Hakemusten kokonaismäärä pysyi edellisen vuoden tasolla (v. 2013: 57 252).

Melalla oli vuoden lopussa 70 754 MYEL-vakuutettua ja 91 326 MATA-vakuutettua asiakasta. Eläkkeensaajia oli vuoden päättyessä asiakkaina 129 611 henkilöä. MYEL-vakuutettujen asiakkaiden määrä väheni edellisestä vuodesta 3,4 %, MATA-vakuutettujen 1,7 % ja eläkkeensaajien 3,1 %.

Melan kautta maksettujen etuuksien ja palveluiden arvo oli 1 208,0 miljoonaa euroa sisältäen lomituksen (v. 2013: 1 204,0).

2000-luvulla Melan MYEL-vakuutettujen asiakkaiden määrä on vähentynyt keskimäärin 2,8 % vuodessa ja MATA-vakuutettujen 2,1 % vuodessa.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Hallituksen vahvistama strategia vuoteen 2017 asti asettaa Melan toiminnan keskeiseksi tavoitteeksi hakemuskäsittelyn sujuvoittamisen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Melassa on käynnistetty asiakaspalvelun kehittämishanke, jossa kirkastetaan yhdessä hyvän Mela-asiakaspalvelun sisältö ja tehostetaan edelleen asiakaspalveluprosesseja. Hankkeeseen osallistuu koko henkilöstö, joka on sitoutunut parhaan asiakaspalvelun toteuttamiseen ja aikaisempaa nopeampaan hakemuskäsittelyyn.

Jo käyttöön otetut ja tulevat uudet sovellukset lisäävät toiminnan tehokkuutta ja nopeuttavat asiakaspalvelua tulevaisuudessa. Sovellusuudistukset koskevat tapaturmakorvaus-, vakuuttamis- ja eläkeasioita. Hakemusten käsittelyaikojen lyhentämisen lisäksi päätösten selkeyden parantaminen näkyy asiakas-tyytyväisyydessä. Tähän panostetaan uudessa viestintästrategiassa.

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien sosiaaliturvan kehitys seuraa yleisen työeläkejärjestelmän ja tapaturmajärjestelmän muutoksia. Mela on aktiivisesti mukana kehitystyössä ja osaltaan edistää sitä, että asiakasryhmien erityispiirteet otetaan huomioon. Lähiaikojen keskeisiä kehittämishankkeita on työeläkeuudistus. Työmarkkinajärjestöt sopivat syksyllä 2014 työeläkejärjestelmään tehtävistä muutoksista. Yksityiskohdat tarkentuvat lainsäädännön valmistelutyössä, jota jatketaan sosiaali- ja terveysministeriön johdolla. Työuria pidentävän uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2017 alussa.

Lomitusjärjestelmää uudistetaan ottaen huomioon kansalliset tarpeet ja EU-lainsäädännön vaatimukset. Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman työryhmän tavoitteena on kehittää järjestelmä vastaamaan entistä paremmin tulevaisuuden tarpeisiin sekä palvelujen käyttäjien, toteuttajien, hallinnon että rahoituksen kestävyyskannalta. Uuden järjestelmän periaatteet tulisi saada valmiiksi 30.6.2015 mennessä.

Maatalousyrittäjien työhyvinvoinnin tukeminen on tärkeä keino, kun tavoitellaan lisää terveitä työvuosia ja maatalouselinkeinojen jatkuvuutta. Maatalousyrittäjien työhyvinvointiohjelman toteuttamista jatketaan ja ohjelman päivittäminen käynnistyi maatalousyrittäjille ja sidosryhmille suunnatulla kyselyllä. Hyvän vastaanoton saanut varhaisen välittämisen malli vakiinnutetaan pysyväksi toiminnaksi järjestämällä säännöllisesti alueellisia tilaisuuksia sidosryhmien kanssa.

Melan tulokortin tavoitteet vuonna 2014

Vuoden 2014 toteutuma tulokortin näkökulmista

Vaikuttavuus:

Annamme aktiivisen asiantuntijapanoksen sosiaaliturvan kehittämiseen

Mela vaikutti maatalousyrittäjien ja apurahansaaajien sosiaaliturvan kehittämiseen osallistumalla MATA-tapaturmavakuutuslakia, luopumistuen jatkoa ja apurahansaaajien vakuutusturvaa kehittävien työryhmien valmistelutyöhön. Mela oli myös aktiivisesti mukana lomitusjärjestelmän uudistustyössä. Melan maatalousyrittäjille järjestämän työhyvinvointitoiminnan ajanmukaistaminen aloitettiin.

KESKEISET KEHITTÄMISHANKKEET

Vuoden 2014 keskeisiä sosiaaliturvan kehittämishankkeita oli tapaturmavakuutus- ja ammattitautilainsäädännön kokonaisuudistus, jota koskeva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle vuoden loppupuolella myös maatalousyrittäjien ja apurahansaaajien osalta. Uudistuksen tavoitteena on nykyistä täsmällisempi lainsäädäntö, josta vakuutetun oikeudet ja velvollisuudet käyvät selkeästi ilmi. Myös hakemuskäsittelyn nopeuttaminen on osa asiakaslähtöistä uudistusta. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2016 alusta.

Luopumistukijärjestelmällä edistetään maatilojen sukupolvenvaihdoksia ja varmistetaan sitä kautta maatalouden jatkuvuutta. Määräaikaisen järjestelmän jatkamista valmisteltiin maa- ja metsätalousministeriön johdolla. Vuoden lopulla eduskunta hyväksyi luopumistuen jatkoa koskevan lain vuosille 2015–2018.

Apurahalla työskentelevien tieteen ja taiteen harjoittajien ansioperusteisen sosiaaliturvan kattavuutta parannettiin ja vakuuttamista joustavoitettiin lainmuutoksella, jota valmisteltiin sosiaali- ja terveysministeriön johdolla. Lainmuutos tulee voimaan kesäkuun alussa 2015.

Kehittämistyö kahden keskeisen uudistuksen osalta jatkuu. Työeläkeuudistus 2017 valmistelu on aloitettu sosiaali- ja terveysministeriön johdolla myös maatalousyrittäjän eläkelain osalta. Lomitusjärjestelmän uudistamista pohtivan työryhmän määräaika jatkuu vuoden 2015 puoliväliin.

MELAN ASIAKKAIDEN TYÖHYVINVOINNIN JA TYÖTURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN

Maatalouden lomituspalvelut ja työterveyshuolto tukevat maatalousyrittäjien työssä jaksamista. Mela edistää asiakkaiden työhyvinvointia myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin perustuvalla työturvallisuustyöllä. Käytännössä tämä tarkoittaa tapaturmien ja ammattitautien torjuntaa neuvonnan, tiedottamisen ja koulutuksen avulla.

Maatalousyrittäjien työhyvinvointiohjelman toteuttamista jatkettiin vuonna 2014. Varhaisen välittämisen mallin jatkuvuutta varmistettiin järjestämällä sidosryhmien kanssa yhteisiä alueellisia tilaisuuksia. Työhyvinvointiohjelman päivittäminen käynnistyi maatalousyrittäjille ja sidosryhmille suunnatulla kyselyllä. Ohjelma päivitetään vuoden 2015 aikana.

Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon kuului vuoden lopussa 37 % MYEL-vakuutetuista maatalousyrittäjistä. Työterveyshuollon kattavuus on edelleen hieman heikentynyt.

Työturvallisuustyöhön käytettiin 0,8 miljoonaa euroa. Vuonna 2014 myönnettiin työturvallisuusapurahoja 87 000 euroa. Melalla oli 13 työturvallisuusasioihin erikoistunutta asiamiestä.

MELA JA YHTEISKUNTAVASTUU

Mela on mukana edistämässä koko yhteiskuntaa koskevaa työurien pidentämistavoitetta. Melan työhyvinvointitoiminnan tavoitteena on lisätä asiakkaiden terveitä työvuosia ja työssäjaksamista.

Mela kantaa vastuun lakisääteisen sosiaaliturvan ja palvelun laadukkaasta toimeenpanosta niin maatalousyrittäjien kuin apurahansaajienkin osalta.

Sijoitustoiminta on vastuullista ja se kohdistuu riittävästi hajautettuihin sijoituskohteisiin hallituksen vahvistaman sijoitussuunnitelman mukaisesti. Sijoitustoiminnassa otetaan vain maltillisia riskejä.

Mela on toimihenkilöilleen vastuullinen työnantaja. Henkilöstö pääsee vaikuttamaan itseään koskevaan päätöksentekoon erilaisten työryhmien kautta. Henkilöstön työhyvinvointia tuetaan kattavalla työterveyshuollolla, ajankohtaisella koulutustarjonnalla ja liikunta- sekä virkistystoiminnalla.

Asiakkuus:

Tuomme turvaa ja työhyvinvointia asiakkaillemme ystävällisesti, sujuvasti ja luotettavasti
Asiakaspalvelumittareiden mukaan vuosi sujui hyvin. Asiakastyytyväisyyskyselyssä asiakkaat antoivat Melalle kokonaisarvosanan 8. Hakemusten käsittelyaikojen nopeuttaminen on edelleen keskeinen toiminnan kehittämiskohde, joka näkyy asiakastyytyväisyydessä. Hakemusmäärä pysyi edellisen vuoden tasolla. Mela haluaa tarjota asiakkailleen parasta palvelua. Tämän toteuttamista tukee koko organisaation läpäisevä asiakaspalvelun kehittämishanke.

MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKEVAKUUTUS (MYEL)

MYEL-vakuutus

Maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutetaan maatalousyrittäjät, metsätalousyrittäjät, kalastajat, poronhoitajat, heidän perheenjäsenensä sekä apurahalla työskentelevät taiteen ja tieteiden harjoittajat.

Maatalousyrittäjän eläkevakuutukseen kuului vuoden 2014 lopussa 67 859 maatalousyrittäjää (sis. kalastajat, poronhoitajat ja metsätalousyrittäjät). Maatalousyrittäjiä oli vakuutettuina 47 432 maatilalta. MYEL-vakuutetuista maatalousyrittäjistä 68 % oli miehiä ja 32 % naisia. Asiakasmäärän kehitys on esitelty tarkemmin taulukossa 1.

Vuoden 2014 aikana Mela sai asiakkaakseen 2 661 uutta MYEL-vakuutettua maatalousyrittäjää, mikä on noin 25 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Kasvu on seurausta sukupolvenvaihdosten määrän lisääntymisestä.

Apurahansaajien MYEL-vakuutushakemuksia saapui Melaan vuoden aikana 5 800 kappaletta (v. 2013: 5 600). Vuoden aikana alkoi 3 933 uutta apurahansaajien MYEL-vakuutusta.

Apurahansaajien vakuutusjaksot olivat keskimäärin 16 kuukauden mittaisia. Vuoden aikana vakuutetuista apurahansaajista 65 % oli tieteiden ja 35 % taiteiden harjoittajia. Naisten osuus apurahavakuutetuista oli 56 % ja miesten 44 %.

Asiakasryhmät**MYEL-vakuutetut,
henkilöä****Muutosprosentti
edellisestä vuodesta**

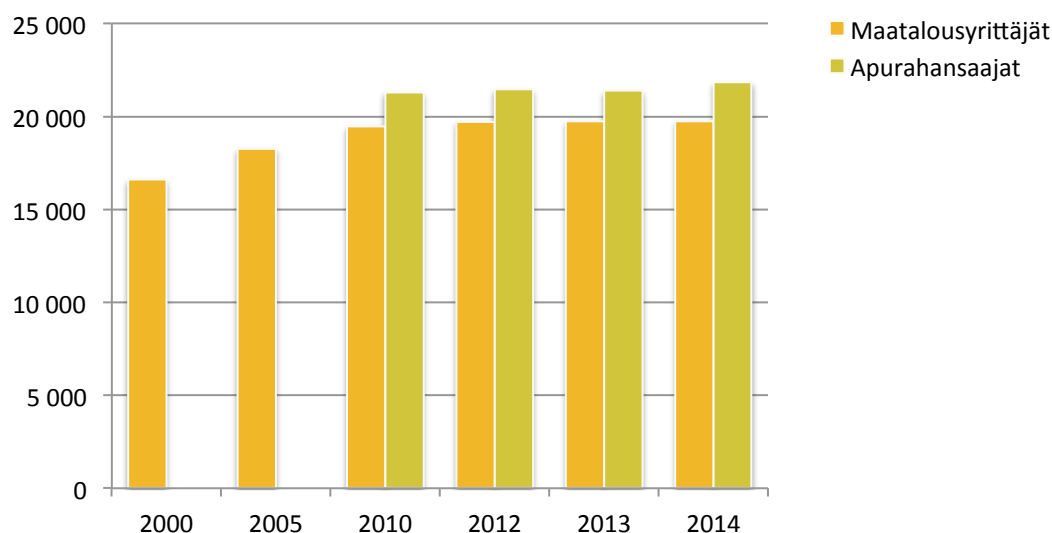
Maatilatalouden harjoittajat	65 241	-3,8
Metsätalousyrittäjät	2 727	-2,5
Poronhoitajat	1 024	-2,9
Kalastajat	605	-2,3
Apurahansaajat	2 906	+4,7

Taulukko 1. MYEL-vakuutetut asiakkaat 31.12.2014 ja asiakkaiden lukumäärän kehitys vuoteen 2013 verrattuna. Sama henkilö voi olla vakuutettuna eri asiakasryhmissä.

MYEL-työtulo

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien sosiaaliturvaetuudet lasketaan henkilökohtaisesta MYEL-työtulosta. Vuoden lopussa maatalousyrittäjien keskimääräinen vuotuinen MYEL-työtulo oli 19 752 euroa eli 1 646 euroa kuukaudessa. Nousua edelliseen vuoteen oli 1,8 %. Apurahansaajien keskimääräinen MYEL-työtulo vuotuiseksi työtuloksi muutettuna oli vuoden lopussa 21 848 euroa. Siinä nousua oli 3,9 %.

**Keskimääräinen MYEL-työtulo, euroa/vuosi
(vuoden 2014 indeksitasossa)**

MYEL-työtulon kehitys maatalousyrittäjillä ja apurahansaajilla. Vuoden 2014 lopussa maatalousyrittäjien keskimääräinen MYEL-työtulo oli 19 752 euroa vuodessa ja apurahansaajien 21 848 euroa vuodessa.

MYEL-eläkkeet

Vuoden lopussa työeläkettä maksettiin 129 213 henkilölle (v. 2013: 133 323). Työeläkettä saavien henkilöiden määrä laski vuoden aikana 3,1 %. Eläkkeensaajien määrä eläkelajeittain on eritelty taulukossa 2.

Melan asiakkaat siirtyivät työeläkkeelle (vanhuuseläke ja työkyvyttömyyseläke) keskimäärin 62,4-vuotiaina. Edelliseen vuoteen verrattuna eläkkeellesiirtymisikä laski hieman.

Vuonna 2014 alkanut vanhuuseläke oli suuruudeltaan keskimäärin 1 156 euroa kuukaudessa, josta MYEL-eläkkeen osuus oli 853 euroa kuukaudessa. Kaikkien maksussa olevien vanhuuseläkkeiden suuruus oli keskimäärin 528 euroa kuukaudessa, josta MYEL-eläkkeen osuus oli 398 euroa kuukaudessa.

Mela maksoi työeläkkeitä yhteensä 876,2 miljoonaa euroa (v. 2013: 852,1).

Eläkelaji	Eläkkeensaajien lukumäärä	Muutosprosentti edellisestä vuodesta
Vanhuuseläke	116 470	-2,6
Perhe-eläke	37 248	-3,4
Työkyvyttömyyseläke	5 841	-13,0
Osa-aikaeläke	231	-16,6

Taulukko 2. Eri eläkelajeja saavien asiakkaiden lukumäärä 31.12.2014 ja muutos edellisestä vuodesta. Asiakas voi saada työeläkkeen rinnalla perhe-eläkettä.

Mela-sairauspäiväraha

Mela-sairauspäivärahaa maksetaan sairausvakuutuksen omavastuujalta. Vuoden aikana Mela-sairauspäivärahaa maksettiin yhteensä 3,0 miljoonaa euroa (v. 2013: 3,1).

MAATALOUSYRITTÄJIEN TAPATURMAVAKUUTUS (MATA)

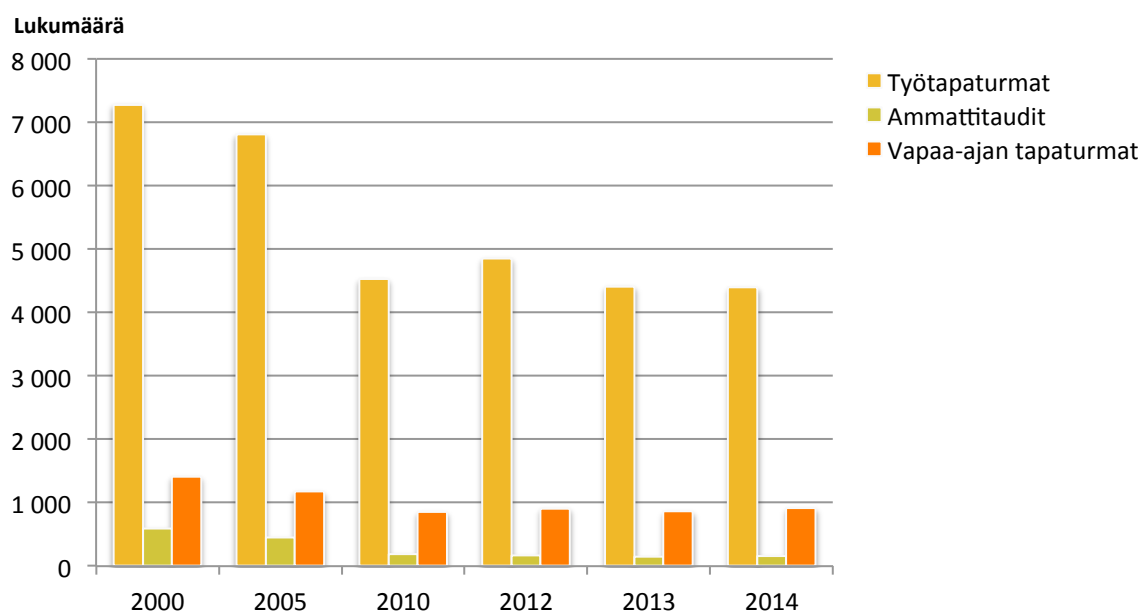
MATA-tapaturmavakuutuskorvaukset

Työtapaturmia sattui lähes yhtä paljon kuin edellisenä vuonna. Uusia työtapaturmia korvattiin 4 383 (v. 2013: 4 400) ja uusia ammattitauteja 156 (143). Kuolemaan johti vuoden aikana neljä tapaturmaa, joista kaksi sattui vapaa-ajalla.

Mela maksoi vuoden 2014 aikana työtapaturmavakuutuksen eläkkeitä ja korvauksia 35,0 miljoonaa euroa (v. 2013: 34,8).

Vapaa-ajan tapaturmavakuutuksesta korvattiin 903 uutta tapaturmaa, mikä on 6 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Korvauksia maksettiin edellisvuotta vähemmän eli 4,4 miljoonaa euroa (v. 2013: 4,6).

Uudet korvatut MATA-tapaturmat ja ammattitaudit 2000–2014

MATA-työtapaturmavakuutus korvaa maatalousyrittäjätyössä ja MYEL-vakuutetussa apurahatyössä sattuneet tapaturmat ja näistä töistä aiheutuneet ammattitaudit. Vapaa-ajan MATA-vakuutus korvaa yksityistalouden töissä sekä vapaa-ajalla sattuneet vahingot.

MATA-tapaturmavakuutukset

Vuoden lopussa MATA-työtapaturmavakuutus oli voimassa 91 326 henkilöllä (v. 2013: 92 878), joista 2 906 oli apurahansaajia. Vapaa-ajan MATA-vakuutus oli vuoden lopussa 59 048 henkilöllä (v. 2013: 60 071), joista 364 oli apurahansaajia.

KUNTOUTUS

Mela korvaa sekä maatalousyrittäjän eläkelain (MYEL) että maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (MATA) mukaista kuntoutusta. MYEL-kuntoutusta voi saada, jos maatalousyrittäjällä on sairauden vuoksi riski jäädä lähivuosina työkyvyttömyyseläkkeelle ja tätä työkyvyttömyyden uhkaa voidaan pienentää tai siirtää ammatillisen kuntoutuksen keinoin. MATA-kuntoutusta voi saada vain työtapaturmassa vammautunut tai ammattitautiin sairastunut vakuutettu.

MYEL:iin perustuvaan ammatilliseen kuntoutukseen käytettiin 0,6 miljoonaa euroa. Summa sisältää kuntoutusrahat ja kuntoutuskulut tutkimuskuluineen sekä apuvälineet. Kuntoutusetuuksina korvattiin työssä selviytymistä helpottavia apuvälineitä 0,1 miljoonan euron arvosta.

MATA-kuntoutukseen käytettiin 1,4 miljoonaa euroa. Kuntoutusetuuksina korvattiin muun muassa moottoroituja hengityksensuojaimia, suojakäsineitä ja kuntoutuskursseja ammattitautiaan, -nuhaan, -ihottumaan ja homepölykeuhkoon sairastuneille.

LUOPUMISTUKI

Toimintavuoden aikana luopumistukijärjestelmälle säädettiin neljän vuoden jatkoaika vuosille 2015–2018. Vuosi 2014 oli voimassa olleen luopumistukikauden päättymisvuosi.

Vuoden 2014 alusta luopumistuen saajan alaikäraja nousi 56 vuodesta 59 vuoteen tilanteessa, jossa maatila luovutetaan lähisukulaiselle. Maatalousyrittäjät ennakoivat lakimuutosta ja etenkin vuoden 2013 lopussa Melaan saapui huomattava määrä luopumistukihakemuksia. Tämä hakemusruuhka purettiin vuoden 2014 aikana.

Luopumistukihakemuksia tuli paljon myös vuonna 2014, sillä maatalousyrittäjät halusivat hakea luopumistukea vuoden 2014 ehtojen mukaan. Loppuvuodesta käsittelytilannetta helpotti siirtymäsäännös, jonka mukaan tilakaupan teko oli mahdollista vielä 28.2.2015 mennessä. Vuonna 2014 uusia luopumistukihakemuksia tuli yhteensä 323 kappaletta.

Vuoden 2014 aikana uusia luopumistukia alkoi 713 henkilöllä (v. 2013: 647). Luopumisjärjestelmän kautta viljelystä luovuttiin yhteensä 551 tilalla vuonna 2014 (v. 2013: 439).

Luopumistuen saajia oli vuoden lopussa 4 248 (v. 2013: 4 702).

Mela hoitaa myös vuoteen 1993 päättyneen luopumiseläkelain mukaisia eläkkeitä. Luopumiseläkettä maksettiin joulukuussa 12 490 henkilölle (v. 2013: 13 517).

LOMITUS

Mela korvaa maatalouslomituksen kustannukset valtion rahoittamana kuntien hoitamille paikallisyksiköille maatalousyrittäjien lomituspalvelulain mukaisesti. Mela myös ohjeistaa ja kouluttaa paikallisyksiköiden hallintohenkilöitä ja valvoo paikallisyksiköiden toiminnan lainmukaisuutta. Maatalouslomituksen kustannukset ovat pienentyneet maatalousyrittäjien määrän vähenemisen ja lomitustoiminnan tehostumisen seurauksena. Maatalouslomituksen käyttökustannukset laskivat 178,5 miljoonaan euroon (v. 2013: 190,5).

Maatalousyrittäjillä oli vuonna 2014 oikeus 26 vuosilomapäivään, joista käytettiin keskimäärin 25,5 päivää.

Alueellisia maatalouslomituksen paikallisyksiköitä toimi vuoden 2014 aikana 45 eli sama määrä kuin edellisvuonna. Kuukausipalkkaisia lomittajia oli noin 4 100.

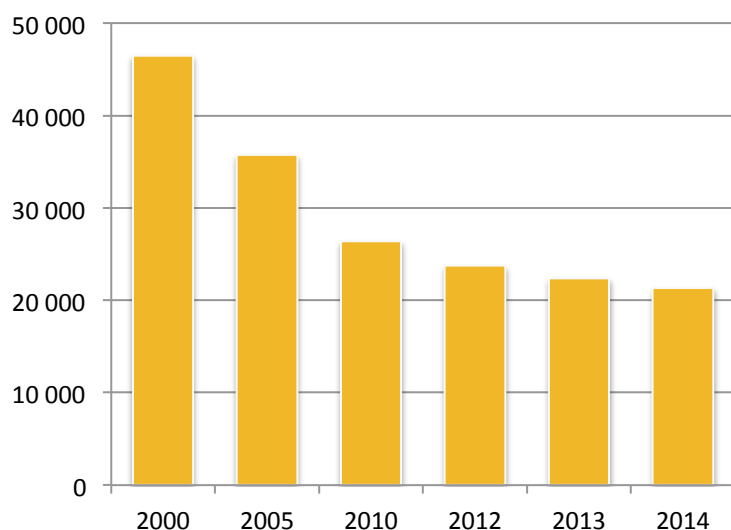
Vuosilomaan oikeutettuja kotieläinyrittäjiä oli yhteensä 21 343 (v. 2013: 22 381). Vuosilomaan oikeutettujen yrittäjien määrä väheni 4,6 %.

Sijaisavun käyttäjiä oli vuoden aikana 8 392 (v. 2013: 8 876). Sijaisavun käyttäjien määrä väheni 5,5 % edellisestä vuodesta.

Turkistuottajien lomituspalvelulain mukaista vuosilomamahdollisuutta hyödynsi 750 turkistuottajaa (v. 2013: 768). Turkistuottajilla oli oikeus pitää 18 vuosilomapäivää ja saada lisäksi 120 tuntia maksullista lisä vapaata.

Vuosina 2010–2012 toteutettu poronhoitajien sijaisapujärjestelmä sai vuoden tauon jälkeen jatkoa vuotta 2014 koskevan määräaikaisen lain perusteella. Tapaturman tai sairauden aiheuttaman työkyvyttömyyden ajalle myönnettävää sijaisapua käytti vuoden aikana 110 porotalousyrittäjää (v. 2012: 131). Poronhoitajien sijaisapujärjestelmä vakinaistettiin vuoden 2015 alusta lähtien.

Vuosilomaan oikeutetut maatalousyrittäjät 2000–2014

Vuosilomaan oikeutettujen maatalousyrittäjien lukumäärän kehitys vuosina 2000–2014. Vuonna 2014 vuosilomaoikeus oli 21 343 maatalousyrittäjällä.

ASIAKASPALVELU

Asiakkailla oli mahdollisuus hoitaa vakuutus- ja etuusasioitaan Mela-asiamiesten, valtakunnallisen puhelinpalvelun, pääkonttorin asiakaspalvelupisteen tai sähköisten asiointipalvelujen kautta. Mela palveli asiakkaitaan myös maatalousnäyttelyissä ja muissa alan suurissa asiakastapahtumissa.

Mela-asiamiehet palvelivat asiakkaita noin 150 toimipisteessä. Yhdellä asiamiehellä oli vastuullaan keskimäärin 1 600 MYEL-vakuutettua asiakasta.

Mela seuraa aktiivisesti kvartaaleittain asiakastyytyväisyyttä tutkimuksilla. Mela sai hieman edellisvuotta paremman arvion, kun kokonaisarvosanaksi tuli 8,0 (vuonna 2013: 7,8).

Mela viesti asiakkailleen aktiivisesti Mela-turvan sisällöstä ja muutoksista. Säännöllisesti ilmestyvä asiakaslehti, infokirjeet, media- ja sähköinen viestintä tukivat asiakaspalvelua. Viestintää kohdistettiin kampanjoina esimerkiksi alkaville yrittäjille, vanhuuseläkeikää lähestyville asiakkaille sekä luopumista suunnitteleville. Vuoden aikana otettiin käyttöön uudet sosiaalisen median kanavat. Aloitettiin päätöstekstien selkeyttämishanke.

Asiakaspalvelun kehittämiseksi ja läpimenoaikojen parantamiseksi käynnistettiin Hyvän Mela-asiakaspalvelun -hanke, joka jatkuu vuoteen 2016 asti. Hankkeessa määritetään yhdessä hyvän Mela-asiakaspalvelun kriteerit ja muokataan sitä tukevia prosesseja. Koko henkilöstö osallistuu hankkeeseen ja yhteisenä tavoitteena on tuottaa palveluitamme entistä tehokkaammin. Viitekehyksenä hankkeessa on, että työssään hyvinvoiva henkilöstö tuottaa parhaan mahdollisen asiakaskokemuksen.

Henkilöstö:

Asiakkaidemme palveluista huolehtii osaava ja motivoitunut henkilöstö

Yhdessä henkilöstön kanssa työstettiin HR-strategia tukemaan tavoitteiden saavuttamista ja henkilöstön työhyvinvointia. Hyvä työhyvinvointi tuottaa asiakkaille parhaimman asiakaspalvelukokemuksen ja ylläpitää henkilöstön motivaatiota. Vuoden aikana tehtiin merkittävästi työtä vajaatyökykyisyyden ja sairauspoissaolojen haasteiden ratkaisemiseksi sekä ennaltaehkäisemisen parantamiseksi. Henkilöstön osaamisen ylläpitämiseen panostettiin esimerkiksi asiantuntija-valmennuksella ja ammatillisilla koulutuksilla. Myös esimiestyön kehittämiseen paneuduttiin.

HENKILÖSTÖ

Melaan oli työsuhteessa vuoden 2014 lopussa 201 toimihenkilöä (sisältäen asiamiehet). Nettohenkilömääräksi muunnettuna toimihenkilöiden määrä oli 176,1. Edellisen vuoden lopussa nettohenkilömäärä oli 178,8. Nettohenkilömäärä laski vuoden aikana noin 2 %.

Vuoden lopussa Melassa työskenteli 44 asiamiestä, joista 21 oli päätoimisia. Asiamiesten nettohenkilömäärä vuoden lopussa oli 33,7.

Vuoden lopussa työsuhteessa olevista toimihenkilöistä 72 % oli naisia ja 28 % miehiä. Henkilökunnan keski-ikä oli 50,3 vuotta (v. 2013: 50,2).

Henkilöstölle maksetut suoriteperusteiset palkat olivat 8,6 miljoonaa euroa (vuonna 2013: 8,6).

Melan henkilöstön vaihtuvuus pääkonttorissa oli 10,4 % (v. 2013: 4,9) ja asiamiesten vaihtuvuus oli 6,7 %. Vanhuuseläkkeelle siirtyi vuoden aikana kahdeksan henkilöä. Vanhuuseläkkeelle siirryttiin keskimäärin 63,0 vuoden iässä (v. 2013: 64,0). Uusia toimihenkilöitä palkattiin vuoden aikana 12.

TYÖHYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Työhyvinvoinnin edistämiseksi henkilökunnalle järjestettiin muun muassa monipuolisia liikuntapalveluita ja vapaa-ajan kulttuuritoimintaa. Mela kouluttaa henkilöstöään aktiivisesti sekä omana toimintana että ulkoisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Sairauspoissaoloja oli vuoden aikana 4,1 % työajasta (v. 2013: 3,4). Sairauspoissaoloprosenttiin sisältyy noin 1 % verran pitkäaikaisia sairaustapauksia, jotka johtivat eläköitymiseen.

Talous ja tehokkuus:

Prosessien ja toimintamallien uudistamisella parannamme tehokkuutta

Melan kokonaisliikekulut alittivat edeltävän vuoden toteutuneen liikekulutason. Suurin kulujen alenema oli it-kuluissa. Henkilöstön määrä väheni hieman. Toimintaa kehitettiin useilla eri hankkeilla sekä hakemuskäsittelyssä että tukifunktioissa. Sijoitustoiminnan tuotto oli työeläkealan vertailussa hyvä ja Tapiolassa sijaitsevan Jalopuukorttelin kehittämishanke on edennyt suunnitelman mukaisesti.

TALOUS

Liikekulut

Kokonaisliikekulut olivat 22,6 miljoonaa euroa (v. 2013: 25,1). Tästä määrästä henkilöstökulut olivat 10,7 miljoonaa euroa ja tietohallintokulut 8,3 miljoonaa euroa. Kokonaisliikekulut alenivat 2,5 miljoonaa euroa, mikä johtuu edellisvuosista alhaisemmista tietohallintokuluista.

Sijoitustoiminta

Melan sijoitustoiminta perustuu hallituksen vuosittain vahvistamaan sijoitussuunnitelmaan. Vuonna 2014 Suomen osakemarkkinoiden kehitys on ollut vaihtelevaa. Nousut ja laskut ovat seuranneet toisiaan, trendin ollessa melko vaakasuoraa. Muun Euroopan osakeindeksit ovat olleet hieman Suomea alemmalla tasolla. Myös USA:n osakemarkkinoilla on ollut vaihtelua, mutta siellä markkinat ovat koko ajan tehneet uusia ennätyksiä. Kehittyvien maiden osakkeet ovat jääneet jälkeen muun maailman kehityksestä. Venäjän osakemarkkinat ovat heikentyneet poliittisten riskien realisoituessa.

Korkotaso pysyi koko vuoden matalana. Turvasatamana pidettyjen vakavaraisten valtioiden lainojen matalat, jopa negatiiviset korot ohjasivat korkosijoituksia jossain määrin yrityslainoihin, jotka olivatkin lähes ainoa tapa saada edes maltillista korkotuottoa.

Melan sijoitukset olivat vuoden lopussa markkina-arvoltaan 206,8 miljoonaa euroa (v. 2013: 183,8) ilman sijoitustilejä. Vuoden lopussa markkina-arvoisesta sijoituspääomasta oli korko- ja korkorahastosijoituksia 41,0 % ja osake- ja osakerahastosijoituksia 29,5 %. Kiinteistö- ja kiinteistörahastosijoituksia oli 24,2 % ja vaihtoehtoisia sijoituksia 5,3 %. Luvuissa eivät ole mukana omien toimitilojen hallintaan oikeuttavat Kiinteistö Oy Metsätapiolan osakkeet.

Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen nettotuotto oli 14,1 miljoonaa euroa vuonna 2014 (v. 2013: 10,0). Käyvin arvoin laskettu tulos oli 26,9 miljoonaa euroa eli 11,5 % sitoutuneelle pääomalle. Vastaava tuotto oli edellisenä vuonna 9,2 %. Sijoitustoiminnan tuotto-, riski- ja muita tunnuslukuja sekä niiden laskentaperiaatteita on selvitetty tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Jalopuukorttelin neljästä asuintalosta luovutettiin ensimmäinen asuintalo Asunto Oy Tapiolan Jalava asukkaille kesällä 2014. Seuraavaksi valmistuu Asunto Oy Tapiolan Pyökki ja sitä seuraa Asunto Oy Tapiolan Saarni. Viimeisen asuintalon Asunto Oy Tapiolan Tammen rakentamisen aloittamisen ajankohdasta ei ole vielä tehty lopullista päätöstä.

Valtion ja Kansaneläkelaitoksen maksuosuudet

Valtion maksuosuus ilman lomitusta oli 706,0 miljoonaa euroa (v. 2013: 698,3). Valtion osuus kattoi 77,7 % korvausmenoista.

Lomitustoiminnan kuluista valtio maksoi 198,3 miljoonaa euroa (v. 2013: 209,8).

Kansaneläkelaitoksen maksuosuus oli 12,3 miljoonaa euroa (v. 2013: 13,3). Lakiin perustuva Kansaneläkelaitoksen maksuosuus on 27,6 % työajan MATA:n kokonaiskustannuksista.

Asiakkaiden maksuosuus

Asiakkaat maksoivat vakuutusmaksuja Melaan 207,9 miljoonaa euroa (v. 2013: 207,5), josta maatalousyrittäjien osuus oli 197,7 miljoonaa euroa ja apurahansaajien 10,2 miljoonaa euroa.

Vastuuvelka

Sattuneiden vahinkojen korvausmenoon varattua rahaa oli työ- ja vapaa-ajan MATA-vakuutusten korvausvastuissa vuoden 2014 lopussa yhteensä 123,3 miljoonaa euroa. Apurahansaajien MYEL-vakuutusmaksuvastuu kasvoi vuoden 2014 aikana yli kymmenellä miljoonalla eurolla 38,6 miljoonaan euroon.

Taloutta kuvaavat tunnusluvut sisältyvät tilinpäätöksen liitetietoihin.

PROSESSIEN JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Toimintaa kehitettiin sekä tuotanto- että tukiyksiköissä. Tuotantoyksiköissä keskityttiin erityisesti etuusprosessin sujuvoittamiseen ja sovellushankkeisiin. Jo käyttöönotetuista sovelluksista pyrittiin otamaan kokonaisvaltaisesti hyödyt irti ja uusien etuussovellusten toiminnallisuuksien määrittelyyn paneuduttiin sekä it- että tuotantohenkilöstön voimin.

Uuden vakuutus- ja eläkesovelluksen suunnittelu aloitettiin. Tapaturmasovelluksen valmistelu eteni vuoden 2014 aikana ja sovellus otettiin käyttöön vuoden 2015 alussa.

Toiminnan ketteröittämiseen ja prosessien virtaviivaistamiseen paneudutaan jatkossakin muun muassa osana asiakaspalvelun kehittämishanketta.

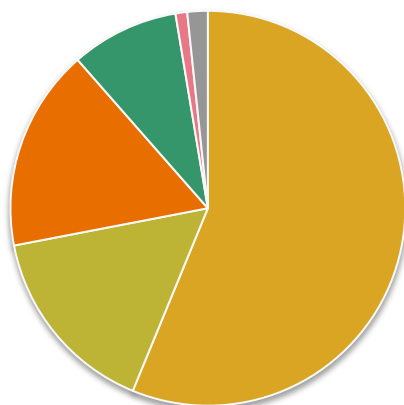
RISKIENHALLINTA

Melalla on koko toiminnan kattava riskienhallintasuunnitelma, jonka Melan hallitus hyväksyy vuosittain. Hallitus valvoo suunnitelman toteutumista muun muassa riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastajien vuosittaisten raporttien pohjalta.

Melan toiminnassa keskeisiä ovat it-toimintoihin, rahoitukseen ja sijoitustoimintaan liittyvät riskit. Henkilöriskejä hallitaan erityisesti varahenkilö- ja seuraajasuunnittelulla ja muuttuvan lainsäädännön vaatiman osaamisen varmistamisella. Tarkempi kuvaus Melan riskienhallintatoiminnoista on tilinpäätöksen liitetiedoissa.

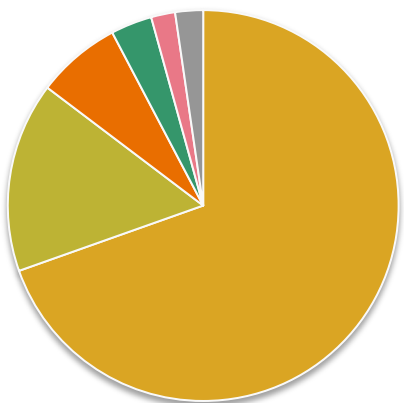
Melan tuotot ja kulut pääryhmittäin vuonna 2014

Tuotot 1 256 milj. euroa

- Valtiolta etuuksien hoitoon 706 milj. e, 56 %
- Valtiolta lomitukseen 198 milj. e, 16 %
- Asiakkailta 208 milj. e, 16 %
- Muilta eläkelaitoksilta 111 milj. e, 9 %
- Kelalta 12 milj. e, 1 %
- Sijoituksista 21 milj. e, 2 %

Kulut 1 256 milj. euroa

- Työeläkkeet 876 milj. e, 70 %
- Lomitus 198 milj. e, 16 %
- Luopumisjärjestelmät 88 milj. e, 7 %
- Tapaturmakorvaukset 43 milj. e, 3 %
- Liikekulut 23 milj. e, 2 %
- Muut kulut 29 milj. e, 2 %